

Изявление от четвъртия Форум за Болонска политика Ереван, 14-15 май 2015 година

Ние, министрите, отговарящи за висшето образование, и ръководителите на делегации на четвъртия Форум за Болонска политика се срещнахме в Ереван, за да потвърдим и продължим нашето сътрудничество в развитието на висшите учебни заведения и образованието, чиито публични власти, студенти и служители са ангажирани с демокрацията, правата на човека и върховенството на закона. Подчертаваме нашия интерес към Европейското пространство за Висше образование (ЕПВО) и използването на неговите принципи като успешен пример за сътрудничество в областта на висшето образование, за да бъдат разгледани в други регионални контексти. За по-нататъшното развитие на ЕПВО ще ползваме приноса на други региони, както и собствения си опит на политика и практика.

Политическата нестабилност в много от нашите страни, високото ниво на безработица и миграция, произтичащи от икономическата и социална криза и липса на достъп до висше образование, са сред предизвикателствата, пред които сме изправени. В същото време националното пробуждане в страните стимулира надеждите на хората за повече демократични и толерантни общества, които да предоставят възможности за личностно развитие, както и развитие на качествено висше образование. Реформите във висшето образование следва да подпомагат развитието на демократична култура и да дадат на нашите общества знания, разбиране и умения за разрешаването на предизвикателствата, пред които са изправени. Защитата на служителите и студентите в осигуряването на академична свобода, целостта и независимостта на институциите за висше образование са от ключово значение за постигането на тази цел.

Освен мобилността на студентите и служителите се улесняват обменът и създаването на нови умения за изграждане на взаимно доверие и разбирателство. Бързото технологично развитие ще окаже въздействие върху висшето образование и начина, по който то ще бъде реформирано.

Така диалогът относно политиката и сътрудничеството между ЕПВО и страните от Близкия изток (БИ), Северна Африка (СА) и Азия (А) (заедно: БИСАА) трябва да бъдат продължени и засилени, като се имат предвид разнообразните системи за висше образование, както и различните политически, икономически и културни пейзажи на нашите региони и страни. Идентифицирахме редица общи предизвикателства, които трябва да предизвикат нашето сътрудничество за в бъдеще. Те включват: демографските промени, борбата с безработицата, икономическите и политическите кризи, които засягат много от нашите страни, разпространението на стереотипи, недостатъчния межкултурен диалог,

засилващият се екстремизъм и радикализацията. Ще работим с академичната общност за развиване на ключовата роля на висшето образование, за справяне с тези предизвикателства и за създаване на обществата, които искаме. Освен това ще се стремим да намерим начини, по които реформите в образованието да могат да спомогнат за създаването на обществата, които желаем.

Ето защо ще се придържаме към това, което имаме в общия план, като същевременно даваме възможност на отделните образователни системи да се възползват от своите предимства и традиции. Многообразието и различните аспекти на политическия диалог предполагат участие на всички нива: регионално, национално и институционално.

Четвъртият Форум за Болонска политика се фокусира върху засилване на сътрудничеството между държавите от ЕПВО и страните, които граничат с тях. Важно е да се гарантира, че висшето образование е готово да отговори на съвременните предизвикателства. Реформите във висшето образование ще подобрят качеството му и ще спомогнат за справяне с безработицата сред младите хора и особено сред младите жени. Необходимо е да се фокусираме върху ролята на структурните реформи, включително схеми за мобилност и съвместни програми.

Структурните реформи в ЕПВО, инструментите за прозрачност, както и подобните инициативи в други региони, следва да послужат като основа за по-нататъшното регионално сътрудничество, въз основа на резултатите от текущите проекти, изпълнявани от различни международни организации, национални органи и институции за висше образование. Те включват използването на: резултати от ученето, общи референтни точки в разработването и прилагането на учебни програми, изграждане на капацитет за осигуряване на качество, развитие на квалификационни рамки, мобилност и признаване, кредитни системи, съвместни степени и докторантско образование.

В нашето по-нататъшно сътрудничество ние ще дадем предимство по-специално на:

- Разработването на национални квалификационни рамки, включително разработване на методологии за установяване на съвместимост между националните рамки в границите на ЕПВО, приведени в съответствие с КРЕПВО, и националните рамки, разработени от държави от Близкия изток, Северна Африка и Азия.
- Развитие на сътрудничество за осигуряване на качество, с оглед по-нататъшно развитие на взаимното доверие в нашите образователни системи и квалификации. Ще насърчим агенциите за осигуряване на качество от участващите страни да работят за включване в Европейския регистър за осигуряване на качеството (EQAR).
- Подобряване на взаимното признаване на квалификации чрез обогатяване на информацията, съвместно разработване и разпространение на практики, признаване и методология. Ние

насърчаваме ЮНЕСКО да инициира преработване на регионалните конвенции за Средиземноморския регион и Арабските държави с оглед включването на ключови принципи и разпоредби на Съвета на Европа/Конвенция на ЮНЕСКО-Лисабон, както и регионални конвенции на ЮНЕСКО, които са преразгледани скоро, както и да активира отново мрежата MERIC (Средиземноморски информационни центрове за признаване на квалификации).

- Съдействие при разработване и прилагане на системи за трансфер на кредити, като се взема предвид Европейската система за трансфер на кредити (ECTS) и наскоро преработеното ѝ Ръководство за потребителя.

На институционално ниво ще насърчим и подкрепим академичното сътрудничество за разработване на съвместни проекти за изпълнение на политиките и прилагане на инструментите, необходими за пълното реализиране на реформите за развитие на учебна среда, съобразена с нуждите на студента. Участието на академичната общност, включително студенти и преподаватели, както и на други ключови заинтересовани страни, е от съществено значение за развитието и въвеждането на тези реформи.

Предвид настоящата политическа нестабилност и нападенията срещу демокрацията и върховенството на закона в редица страни, ние подчертаваме значението на продължителното сътрудничество между институциите за висше образование, както и нашия ангажимент да подкрепим обмена на студенти, персонал, съвместни проекти за укрепване на капацитета на институциите за висше образование в ЕПВО и в партньорските страни, за да допринесем за развитието на демократичните процеси, основаващи се на високо качество на образованието и научните изследвания.

За по-нататъшно успешното сътрудничество между ЕПВО и нашите страни е важно да се вземат предвид и други регионални процеси.

Ние, министрите, отговарящи за висшето образование и ръководителите на делегации на четвъртия Форум за Болонска политика, признаваме, че успешният политически диалог изисква устойчиво използване на различни методи на работа, включително конференции, семинари, работни групи, проучвания, пилотни проекти и партньорски обучения между форумите за Болонската политика. Ангажираме се да подпомогнем сътрудничеството между нашите страни и региони и молим Секретариата на Болонския процес в тясно сътрудничество с Работната група за развитие на Болонския процес, Управителния съвет на Болонския процес и държавите от БИСАА да ръководят това сътрудничество, да определят области за сътрудничество, както и да разработят график и план за дейностите за следващата среща на Работната група за развитие на Болонския процес.

Следващият Форум за Болонска политика ще се проведе през 2018 г. във Франция, заедно с конференцията на министрите.